

В. С. Білецький, В. І. Павлишин

Лопарит

ЛОПАРИТ (за застарілою назвою народності з Кольс. п-ова у РФ саамі – лопарі) – мінерал класу оксидів і гідроксидів, підкласу складних оксидів, ніобо-титанат церію та інших легких лантаноїдів каркасної будови. Термін запропонував 1925 рос. мінералог І. Кузнецов. Формула за Є. Лазаренком: $(Ce, Na)TiO_3$. Містить (у %): Na_2O – 8,32; Ti_2O_3 – 30,80; TiO_2 – 39,65. Домішки: оксиди Nb, Ca, Sr, Th, Na. За ін. даними формула: $(Ce, Na, Ca)(Ti, Nb)O_3$. Має кубічну (за ін. даними – моноклінну) сингонію; форми виділення: кристали псевдокубічні (кубооктаедричні), характерні зірчасті двійники проростання; спайність відсутня. Густина 4,6–4,9; твердість 5,–6,0. Колір смоляно-чорний, рідше бурий; блиск скляний до металічного, на зламі жирний; риска коричнева. Крихкий; злам нерівний. Походження магматичне; зустрічається в агпаїт. нефелін. сієнітах, рідше в лужних пегматитах; виявлений також у деяких рідкісноземел. гранітах. У зоні гіпергенезу відносно стійкий, утворює розсипи. Є рудою рідкісноземел. елементів, титану, ніобію, танталу. Знайдений на Кольс. п-ові, у Пн. Прибайкаллі, Сх. Забайкаллі, Туві (усі – РФ). Виявлено й в Україні.

Покликання на статтю:

Лопарит / В. С. Білецький, В. І. Павлишин // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56408>

2001-2023 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).